

Poročilo gosp. tajnika Šege se je vzelo na znanje, le glede tangiranja kranjske deželne razstave, „Učiteljskega konvikta“ in glede poziva: „... zato pa sedaj prosim imenom predsednika „Zveze“ g. —iča, oziroma namestnika, ali če nobenega teh dveh ni, gosp. urednika „Učiteljskega Tovariša“, ker je kolikor toliko **odgovoren** za članke, priobčene v svojem listu, da stvar nekoliko pojasni in predlaga spremembo pravil, ker tu je sedaj čas in prostor, kjer se lahko domeni in dogovori prijateljski, a ne, da celi svet zná, da so si slovenski učitelji v laseh** — je oporekal delegat Kecejl rekoč:

Ker ni navzočen gosp. —ič, ne njegov namestnik in tudi ne obolevi urednik „Učit. Tovariša“, (kateri je pa dve uri pozneje prišel), smatral je sam sebe po g. tajniku pozvanega kot zastopnik „Slovenskega učiteljskega društva“ ter ob jednom kot odbornik tega društva dolžnega izreči, da je odbor „Slovenskega učiteljskega društva“ glede deželne razstave in konvikta storil le svojo dolžnost napram sklepoma občnega zbora. Umešavanje „Zveze“ v te zadeve zdi se mu neumestno, ker je vsako društvo dolžno zvršiti sklepe bodisi odborove, bodisi občnega zbora. Sicer pa deželne razstave še ne bo kmalu in bi bil vsak razgovor v njej brez pomena; konvikt pa je sedaj društvo samo za-sé, ki bo hodilo svojo pot v dosego blagega namena. *Odločno pa protestuje, da bi bil urednik „Učiteljskega Tovariša“ odgovoren „Zvezi“.* „Učiteljski Tovariš“ je glasilo **samo-stojnega „Slovenskega učiteljskega društva“**; *le temu in plačujočim naročnikom, da zastopa njih koristi, je odgovoren, nikakor pa ne „Zvezi“.* G. prvomestnik meni, da tajnik ni mislil tako hudo (dobro klici), ker prosi le pojasnila. Na zahtevanje zastopnika „Slovenskega učiteljskega društva“ se dotični stavek še enkrat prebere in tudi njemu prebrati dá, na kar se ta izjavi, da g. poročevalec znabiti ne misli tako ojstro, a štilizacija bi morala biti brez „odgovoren“, ker urednik društvenega glasila nikakor ni „Zvezi“ odgovoren za vsebino lista.

Alojzij Kecejl.

(Dalje prihodajče.)

V e s t n i k.

Osobne vesti. G. *Francišek Hubad*, profesor državne gimnazije v Gradcu, pridržen naučnemu ministerstvu, je imenovan ravnateljem na učiteljski v Ljubljani. G. *Anton Funtek*, strokovni učitelj na obrtnih šolah v Ljubljani, je imenovan glavnim učiteljem na učiteljski v Ljubljani. G. *Stevó Primožič*, 3. učitelj v Postojni, je dobil 2. službo ravno tam. G. *Matiya Janežič*, učitelj v Pečah, je imenovan stalnim nadučiteljem v Dobu. G. *Juraj Reček*, 4. učitelj v Kranju, je dobil 8. mesto na 1. mestni deški šoli v Ljubljani. G. *Josip Hribar*, 3. učitelj v Postojni, pride na 4. mesto na deški šoli v Kamniku. Gdč. *Janja Miklavčič*, učiteljica v Št. Vid-u nad Ljubljano, pride v Kranj na deklško šolo. Služba učitelja-voditelja v Podkrajih podelila se je nadomestnemu učitelju v Ljubljani g. *Ivanu Roštanu*. Služba učitelja-voditelja v Planini, iprašanemu kandidatu g. *Antonu Smrdelju*. 3. učno mesto v Knežaku gđe. *Marici Muhorčič*, učiteljici v Poviru na Primorskem.

Za učiteljski konvikt je daroval g. nadučitelj *Anton Požar* 2 K. Hvala lepa!

Slavne c. kr. okrajne šolske svete uljudno prosimo, da nam blagovolijo naznaniti začasna nameščenja učiteljev v okrajih.

Prošnja. P. i. gg. naročnike, ki so zadnji čas zamenjali svoja bivališča, oziroma službe, uljudno prosimo, da nam blagovoli naznaniti vsakdo svojo spremembo, da ne bode nereda v razpošiljatvi.

*) Kar smo pisali v člankih „Bodi jasno!“, smo bili prinorani tako pisati, ker smo bili grdo napadeni v političnem dnevniku. Mi torej nismo izzivali, ampak smo se samo branili in ob jednom odkrili stališče, koje smo za sedaj zavzemali in koje bode naš list in naše društvo zavzemalo tudi v prihodnje, kedar se mu bode godila krivica. Vsak napad bode mo odvrmili, naj pride že od katerekoli strani! Da je pa pisec dopisov „iz učiteljskih krogov“ v 19. in 25. šte. „Slov. Nar.“ t. l. član in mogoče tudi odbornik „Zveze“, to je jasno. Zato mislimo, da bi bilo bolj umestno, ko bi g. poročevalec o tem molčal, ali se pa lotil v svojem poročilu pisca omenjenih dveh dopisov v „Sl. N.“, ne pa urednika „Učit. Tovariša“. Bodi jasno! — Toliko — z najhobšim namenom — v obrambo!

Ured.

V spomin oproščanja Dunaja turške oblege. Dne 13. kimovca t. l. so odkrili v stolni cerkvi pri sv. Stefanu na Dunaju spomenik, postavljen v spomin grozne nevarnosti, ki je pretila leta 1683. vsemu krščanstvu, ko so Turki oblegali Dunaj. Odkritju spomenika je prisostoval tudi cesar. (Poljski kralj Jan III. Sobieski, rojen 2. rožnika 1624, umrl 17. rožnika 1696, vladal od 1674—1696, rešil je s svojo hrabro vojsko in s pomočjo pomožnih čet dne 12. kimovca 1683 Dunaj in pregnal Turke. Turki so ostavili vse svoje šotore z neprecenljivimi dragocenostmi. *Ur.*)

Strossmayer o narodnem ženstvu. V deputaciji, ki se je nedavno pod vodstvom g. župnika *Jakovine* poklonila v Rogatecu bivajočemu jugoslovanskemu mecenu, je bilo tudi nekoliko rodoljubkinj. V svojem odgovoru je slavni biskup to poudarjal s posebnim zadoščanjem, češ, da je Bog ženskam v narodnem življenju odločil važno nalogo. „Narod, v katerem ženske goje narodno idejo, ne more poginiti, nasprotno, on ima vse pogoje, da postane svoboden in samostalen“. Te besede prvega Jugoslavana bodo gotovo vzbudjale povsod naše zavedne boriteljice za narodno stvar.

Angleška učiteljšča. V celem Angleškem je komaj 40 takih zavodov, od katerih so 3 Londonu. Te zavode „Training College“ pa ni osnovala država, temveč privatna društva in verske sekte. Oglejmo si jedno teh šol!

Prehodivši del mesta, kjer prodajajo trgovci vsakovrstno blago, kjer so na dnevnem redu stave, koje se končavajo s poznatim „boksanjem“, prišli smo do ogromnih in močnih vrat. Pozvonimo z zvoncec, pritrjenim na visokem temnosivem zidu in vrata se odpro. Vstopimo!

Iznenadi nas mir in tišina, zdi se nam, da smo nekaj milj daleč od glavnega mesta: gneča in ropotanje je tu nadomestila deželna tišina. Tu zapazimo grmovje, drevje in — lepo, svežo trato, katera je sredi čemernega in sajastega Londona obdržala pravo svežost.

Okoli nas se dvigujejo lepe zgradbe v gotškem slogu, kakoršnih najdemo mnogo v Angliji. Gotika tu je dovršena; ne manjka tu ni spicastih oblokov, ni stebrov, niti dolgih hodnikov, ni arkad, ni kovanih vrat, da niti temna barva, barva tega stoletja, katera naredi z dežjem, sajani in meglo zidovje staro. Kakor je francoski zavod podoben kasarni, tako nas angleški spominjajo samostanov.

Udeležimo se nekaj časa pouka o literaturi, kjer se razpravlja o slavnem pesniku tega stoletja. Nič posebnega! Slišiš veliko in natančno o njegovih prednikih, rodbini, čbici, znanju in dohodkih od njegovih spisov. Poslušajoč tako razpravo, vrine se ti nehotе misel, da na severu tesnega La Manche smatrajo pesnika človekom, kateri odeva svoje misli v lepo zagrinjalo, da jih lože prodaja.

Poučujejo pa tudi po našem smislu, ali to tako, da se navajajo ocene. Dotični profesor zbere razne članke iz novin in iz raznih revijev (Review = pregled) ter jih brez vsake zveze pove. Kolika korist!

Pri tem predavanju je bilo 60 slušateljev, drugoletnikov. Cel zavod ima 120 dijakov, kateri vstopijo v 20. letom, prebivši vsprejemni izpit ter prebivši 4 leta v praksi kot kandidati (pupil tacher) na ljudskih šolah. Življenje v teh zavodih je nastopno:

Ob 6. uri zjutraj vstajajo. Reditelji, kuratorji in jeden cenzor (to so drugoletniki, koje izberejo profesorji, a imenuje ravnatelj) pregledajo sobe, ker skupnih spalnic nima, zdravniki zaspance ter pazijo na to, da se do 8. ure uče in izdelavajo naloge. Na to je zajutrek, dijaki posteljejo postelje in uredе sobe. Od 9—11 je pouk. Po obedu od 1—3 inajo prosto, od 3—5 šolo. Sedaj pijo čaj ter počivajo do 1/2 7, do 1/2 8 je pouk, 3/4 9 večerja in se zabavajo do 10, kadar gredo spat. Cenzor pregleda vse sobe, zapre vrata in ob 1/2 11 je vse temno.

Prosto imajo v sredah od 1—1/2 7 in soboto od 1—1/2 9. Tudi ob nedeljah po božjeji službi, katere se morajo vsi vdeležiti, gre vsakdo, kamor mu drago. Tudi šolske dni, kedar ni pouka, smejo brez nadzorstva v mesto.

Vsako nesporazumljenje ali nered uredijo reditelji, le redko se dogodi, da mora sam ravnatelj posredovati.

Večje praznike bavijo se dijaki sè sportom: jedni veslajo po Temzi, drugi igrajo ali se zabavajo v klubih, kojih je v vsakem zavodu 3—4. Zmaga v sportu ima isto veljavo, ko vspehi pri izpitih.

Pa li ne trpi pouk radi svobode in sporta? Ne, ker z jačenjem telesa se jači in bodri li duh; med tem ko bi brez teh telesnih vaj oslabilila duša in telo. Ravno v tem nadkriljujejo angleški zavodi francoske, koji ne skrbе toliko za skladni (harmonični) razvoj telesa in duha.

Večkrat primerjajo šolo velikej družini. Ta primera je popolnoma prava za te angleške Training College. A to radi tega, ker so vsi dijaki prevežani z jednim in istim duhom, ki vlada v njem. Ker ni nastal vsled dekreta, ima vsak svojo zgradovino, svoje življenje, kajti vsak pripada kakaj verskej sekti, dalje, ker so učitelji stalni in ostajajo celo svoje življenje, tako se razvije ta individualnost. Vsako leto zbero se profesorji, bivši

dijaki, umetelniki in prijatelji zavoda, koji so navadno člani parlamenta, lordi in cerkveni dostojanstveniki. Ravnatelj poroča o napredku zavoda ali kaj bere iz njegove zgodovine, spominja se umrlih udov ter se izabavajo. Tako je na Angleškem, kjer so gojenci ponosni na zavod, v katerem so se izobraževali.

„Posel z Budčec“.

Cenik in imenik „šolskih tiskovin“ iz zaloge Miličeve smo priložili današnji številki. Sl. krajne šolske svete in šolska vodstva opozarjamo, da so vse tiskovine napravljene po predpisu vis. c. kr. deželnega šolskega sveta!

Zahvala. Krajni šolski svet in šolsko vodstvo izrekata tem potom blag. gospodu *Teodorju Tomšiču*, pravniku najtoplejšo zahvalo za velkodušni dar 202 zvezkov raznih knjig, katere je omenjeni gospod blagovolil pokloniti tukajšni šolski knjižnici, da bi i Vinška šola ohranila njegovega očeta pokojnega Ivana Tomšiča c. kr. vadniškega učitelja, rodom Vinčana v blagem spominu.

Krajni šolski svet in šolsko vodstvo na Vinici, dné 11. kimovca 1894.

Juri König,
predsednik.

Franjo Lovšin,
nadačitelj.

Založil sem za obrtne-nadaljevalne šole prepotrebni

Knjigovodstveni zvezek

k obrtnemu knjigovodstvu
dr. Tom. Romiha

in ga prodajam po 20 kr — Dosedaj posluževala se je naša mladina, učeča se knjigovodstva, le nemških zvezkov in s slovenskim omogočilo se je, da se privadi obrtni stan slovenskemu knjigovodstvu.

Novi zvezek kakor svojo bogato zalogo

šolskih knjig in vseh šolskih potrebščin

priporočam pretoplo velečastitemu učiteljstvu

Anton Zagorjan

knjigar v Ljubljani.

Slavnim krajinim šolskim svetom in šolskim vodstvom!

Vsled naznanila c. kr. zaloge šolskih knjig na Dunaji je starih, oziroma dosedanjih „Računice“ le še prav malo v zalogi in se ne bodo več tiskale. One šole, ki nameravajo v šolskem letu 1894/95. še stare „Računice“ obdržati, naj se blagovole pravočasno zglasiti za nje. — Ob jednom priporočam tudi svojo bogato zalogo učil in samoučil.

J. Giontini,

knjigotržec v Ljubljani.

«Učiteljski Tovariš» izhaja na 1¹/₄ poli male osmerke 1. in 16. dan vsakega meseca; ako je pa na ta dan nedelja ali praznik, izide dan poprej ali pa dan pozneje. — List stoji za vse leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 50 kr. Udje «Slovenskega učiteljskega društva» plačajo na leto 2 gld. naročnine in 1 gld. udnine.

Spisi naj se blagoizvolijo pošiljati uredništvu v Ljubljani, Šubičeve ulice št. 1; naročnino pa prejema gospod A. Kečelj v Ljubljani na Kongresnem trgu št. 2.

Vse pošiljvaje naj se pošiljajo franko.

Izdavatelj in lastnik: **Slovensko učiteljsko društvo v Ljubljani.**

Tisek **R. Miličeve** tiskarne v Ljubljani.